

ה

רצינותת תחומיית, משמעויות פילוסופיות כביכול, כדרך יוצר מחול רבים בימיינו. מותר (אפיו רצוי מאוד) שמחלול יהיה ממשיע. דמיות עיריות ונדרלות, עלום של ענקים וגדדים, נשים שמנות ונברים משופפים, נכנסו לעבודתה, אולי בהשפעת האוירה החרפתית כל-כך. המחול שלה נוצר בשיתוף-פעולה יצירתי בין אמנים מארחות שונות העניק לייצרתם של

ענט שטיגר, הרקדן השווייצרי ברונו סטפנוני (Stefanoni) והכנר האמריקאי מלקלום גולדSTEIN, "מרחיק מהיה" יתרונות מיוחדים. לא רק תנעותם היתה מرتתקת, אלא דווקא החללים המשנים צורה בין לבין עצם, ובינם לבין הכנר, שהשmue מעיני חריקות וצלילים מוקטעים, שקשה לצפות מכינור. הצירויות שלו היו ליריות, יפות להפליא ב"כיעורן" כביכול. יצירה יפה ביותר, שאינה הולכת בשביל כבוש ובדפוסים שנרגטים. והתאורה שעיצב שי יהודאי - שעבד עם יוצרים נוספים, יפה ובהירה ואינה שייכת, השבח לאל, לעלתה האופנתית המרגיגית.

קו-פרודוקציה ביןלאומית אינה ערובה לטיב. להקת "וורטיגו" הירושלמית כבר עבדה יותר מפעם עם עמיתיהם של נועה ורטהיים וудי שעל בהונגריה. משום מה נקראת העבודה החדשה שלהם ושל הבמאי ג'אבור גודה (Guda) "איש חוטים". למעשה זהו ניסיון בימתי לחבר תנועה עם טקסט ארוך, שחבר אחד ממייסדי קבוצת האמנים "דאדא", תנועה שעשתה מהפה של ממש באמנות האירופית בשנות ה-20 של המאה. אלא שאין במופע הנוכחי כמעט דבר מסגנון "דאדא" הארכיטקטית המנסה לעסוק בבלטי הגוני. אנשי ה"דאדא" ביקשו לשים לעוג את החברה המודרנית ואת האמנויות שלה כאחד. אבל זה שכמה מיווצר זרם "דאדא" באו מromeניה, השכנה של הונגריה, מולדת הבמא של "ארטוס" ו"וורטיגו", אינה ערובה לכך שהוא ממש יודע במה מדובר.

texst "וננסנס" (nonsense) מתmeshץ מעבר לכוח הסבל של הקhal שחיבר טריסטאן צארה (Tzara), מודוקלם ברכזיות של תלמידת תיכון שלמדה משחו מייגע בעל-פה למען בחינת בגרות. במקום להיות שעשו אנטיגוני, זה פשוט משעמם לראות ראש איש צעריה מעל מן שולחן אדום, שנע על פני הבימה. במקום התגרות בשכלו של הצופה, נוצר

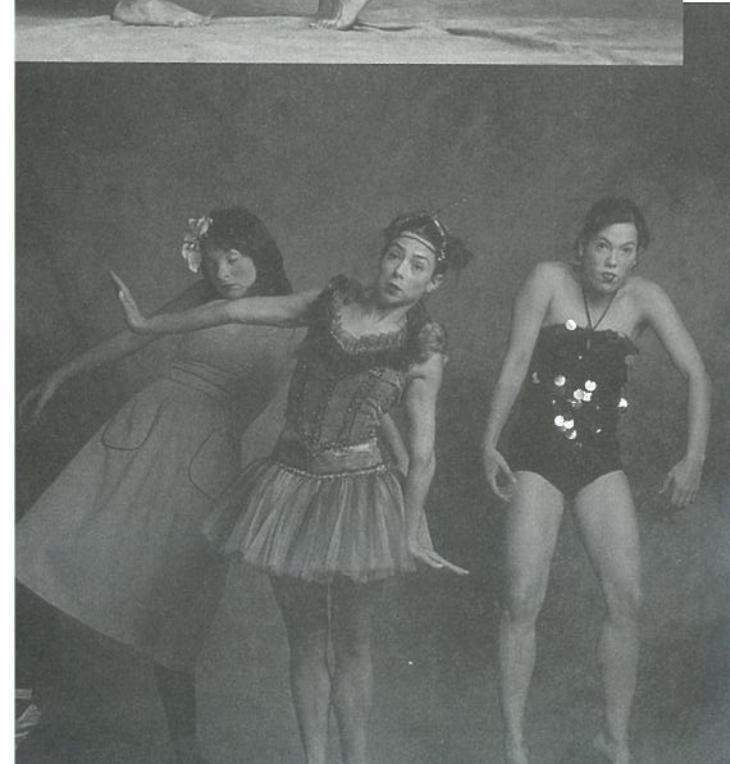
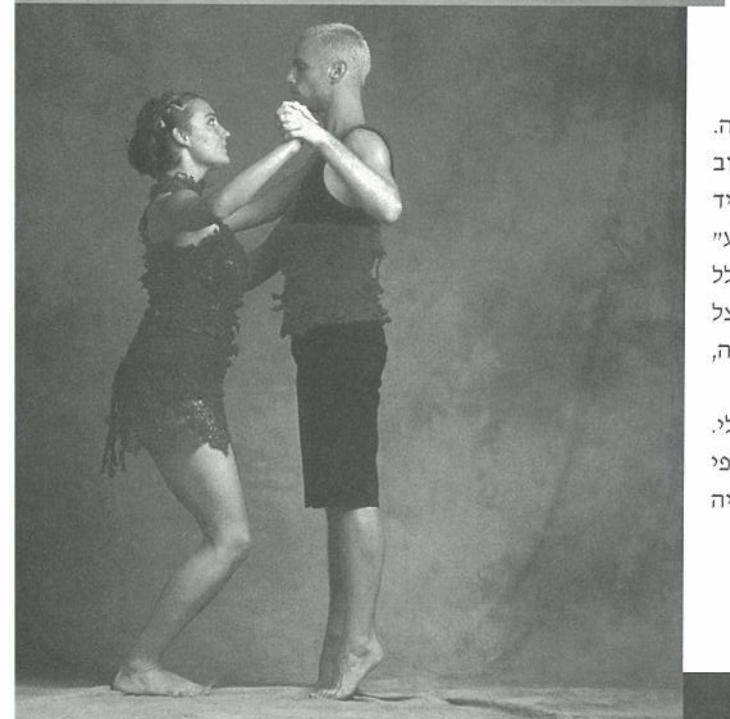
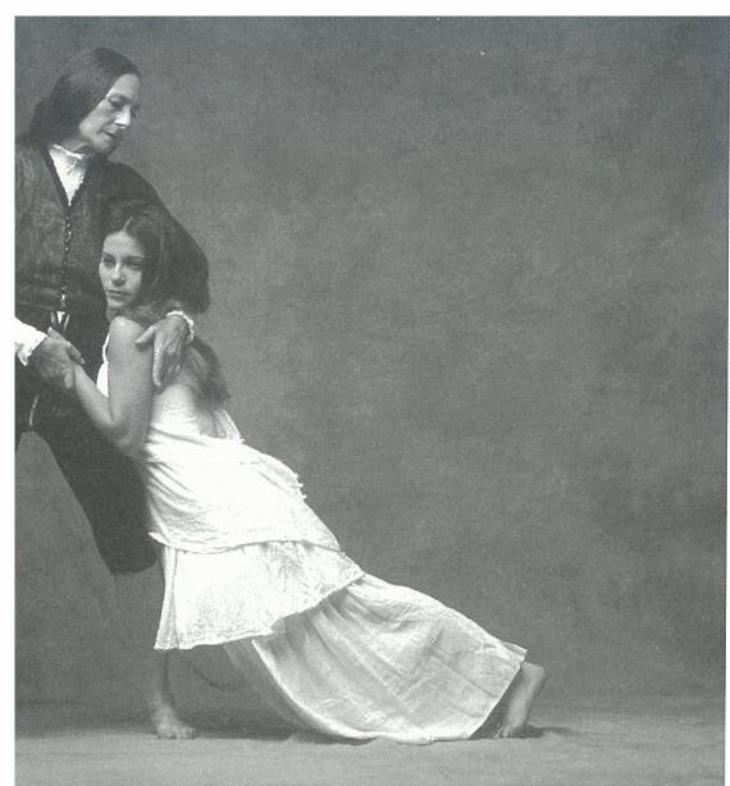
מחלול הישראלי הצער תופס מקום נכבד בעולם הגדל. יש לנו שפע של יוצרים ומבצעים ול"חיפה הבינלאומית" של "הרמות מסך" הגיעו נציגים רבים מכל העולם. סדרת המופעים של "הרמות מסך", המתקיימת מדי שנה במרכז סוזן דלל, שאמורה להיות תצוגה של עבודות טריות של יוצרים צעירים, כללה ב-1999 שבעה "MSCS", שבhem בוצעו יצירות מעולות ממש, כגון "איסטר", מעת ענבל פינטו, או "גולליית"

מאט יוסי ברג, לצד הרבה מחלול סטמי ופה ושם יצירות גרועות ממש.TeVorbit בז'ואט צפואה בסופרמרקַט זה. אין זה הגוני, ממש בלתי נחוץ, לבקש מכנה משותף באוסף המיצג חתך בזמן. אבל יש מכנה משותף, כמעט בכל המופעים: היצירה מתחילה בחושך "מצרי" ממש, וכמעט אי-אפשר להבחן בדמיות. אפילו קשה לספור אותן, שלא לדבר על הבדיקה מי זכר ומי נקבה. אחרי רגעים ארוכים, סוף-סוף מתבהרת התמונה. לא תמיד. למשל, מאוד רציתי לראות את סוניה דיורליאנס-ז'יסט בסולו שלה, כי היא רקדנית מעולה ואישה יפה מאוד, אבל מעצב התאורה (ג'קי שם) דאג לכך שלא נראה דבר, למרות שם המשפחה שלו.

כדי לקרוא את התוכנית, היה נחוץ להיעזר בזכוכית מגדלת, כי דוד טרטקובר השתמש באוטיות הזערות ביוטר, המשמרות בדרך-כלל ל"אותיות הקטנות" של חוותים, שנעדכו להקשות על החותם לענעה על מה הוא חותם. והכל נדפס על רקע צבעוני, מהווה הסואה נוספת לנדרט. הייתה מעדיף דפים לבנים פשוטים, שאפשר לקרוא אפילו בחצי-אור שבין מחולן. אבל גרפיקאים בימיינו סבורים, שהם מעצבים אובייקט צבעוני, ולו אזול המידעד. מאז ראייתי לפני שנים את העבודה הראשונה של ענבל פינטו, שהיא מעין ציור ענק (action painting) של הצייר האמריקאי ז'קסון פולוק (Pollock), שבעוצם הרקדים ובצבעים נשפים ונמרחים, ידעת שענבל היא יוצרת מעולה, מלאת דמיון וروح משובهة מרעננת. "עטוף" של זכה לביצועים רבים לא רק בארץ, וגם באירופה הלהיב את הצופים והמבקרים כאחד. פינטו היא מן הכותראוגרפים המובילים בימיינו. בעבודתה "איסטר" איש אינו בולע צדפות. היא פנתה לכיוון המחול הקרוקסי. לאמצעים של אקרובטיקה. מעוף בעוזת כלבים גמישים ושרוות של נוריות, כנהוג באוהלי ירידים. ברוך השם, היא אינה לוקה במחלה הנפוצה בכוריאוגרפיה, של

ג'ורא מנור "הרמת מסך": הדליך את האור

ג'ורא מנור

מוֹפָע בימתי שאינו בימתי. חבֵל מָאָוד שָׁאַנְשִׁי "וּרְטִיגּוּ" וּחֲבָרִים הַהוֹגְנָרִים כְּנֶרֶת לא עשו שיעורי בית, ולקחו ברכזיות תהומית טקסט שאמור היה להיות שובר מוסכמותם ומוגירה, בוטה ומצחיק, ציני וחסר-הגינוי ו"ニקּוּ" אותו מכל מרכיביו הסגנוניים. זה לא "דָאָדָא" אלא שיטות סTEM.

עובדת ממש מצוינת של יוסי ברג, בביוזע רקדני אנסמבל בת-שבע, ושמה "גּוֹלִילִית" (מה?) עוסקת באربעה יוקנים (אלדד בן-שושן, ג'רמי ברגנויים, ארקי זיידס ובועז טרונן), לבושים סיינרים לבנים מפלסטיים, וארגזים מפלסטיים שמתגלת בהם מלאי עגבניות. והכל מסתיםים בבימה מכוסה עגבניות אדומות, מהול מבריק של שוקיות משעשעת מאוד.עובדת מצוינת של כוריאוגרף צערן, רב דמיון.

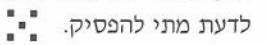
תוכנית זו של האנסמבל כללה גם עבודה של ברק מרשל, הנושאת (לשוווא) את השם "צִיּוֹן". מדובר בזוג הנער ברקדים "בלתי נראים" האמורים לעזור להם לבצע מיני פעילויות תנועתיות "בלתי אפריריות". אלא שהAMILON התנועתי של ברק מרשל הוא דל מאוד. הכל סימטרי וכל התנועות כמעט מבוצעות באופןיסנו. אפילו כשהוא מנסה להשתמש בטריק הידוע של ניזינסקי בסיום "ירוח הורד", שם הוא קופץ דרך החלון הצרפתי ונעלם בחושך בכיוול בעומק לכוכבים, זה יוצא פשוט נלעג. לרובה החופפת בחר ברק דוקא בקנטטה ידועה מאת י.ס. באך כללו לדוואט המשונה שלו. "צִיּוֹן הלא תשאלי" כתוב המשורר. אבל הפעם אין אפילו מה לשאול.

נוֹעַה דָר גָם הִיא כוֹרְיאּוֹגְרָפִית שָׁהְגִיעַ הַזָּמָן חִדּוֹל מְלֻכּוֹת אֲוֹתָה יָצְרָת עִירָה. דָר הַגִּיעַ לְבָגָרוֹת. הַפָּעָם הַשָּׁאֵרָה מְאֹחֶורָה אֶת הסוריאליזם המוכר והטוב שלה. הַפָּעָם אִישׁ אַיִן סּוֹחֵב מְזוּזֹת, אֲךָ אַחֲד אַיִן אָוֶל עַלְיָה. "גִּיד אֲכִילָס" הַתְּרִי שֶׁלְהָוָא, בָּעֵצֶם, תְּנוּעָה זָרָמָת, מְשֻׁהָה המזיכר "אַילְטוֹרָ מגַע" (מה שמכנים Contact-Improvisation) לא בזוג אלא בשלושה. בדרך כלל בסוג זה של תנועה יש מגע עדין ומתחשב, ליטופים ועזרה הדידית, ואילו אצל דר יש בו אלימות. גִּיד אֲכִילָס מֵצִיּוֹן, בדרך כלל, נקודת חולשה, נקודת תורפה, ואילו דוקא ביצירה זו יש כוח ויכולת.

יש יוצרים מעולים שלפעמים מאכזבים. לקטגוריה זו שייכת ענת דניאל. זוכות לוי עבודות שלה היו מלאות אויריה, ליריות וויפי. אבל לצערנו ב"ויפי" החדש שלה אין אויריה. ואני מבין מדוע בחרה לביר את רקדניותיה במניי "השמנות" גרטסקיות.

עמנואל וגָם הִיא רַקְדָּנִית מָצִוָּן וּמָאָוד מָוִיקָלי. אבל הדואט שיצר ורקד עם גלית חממי, גם היא רקדנית טובה מאוד, איננו אלא סולו משוכפל. הוא גם הלחין את הצלילים המלויים, ההופכים לרגעים קולות עזומים של רמקול שהתקלקל. זה נקרא ממש מה "קשא" - עוד חידה בחידון השמות האופנתי.

את שביחה ואת זכויותיה ההיסטוריות של רנה שיינפלד אין צורך למנות. אבל הדואט שלה "בת", שהיא רקדת עם דין-דין אביב (כך!), שגד חיבורת את הלויי המוסיקלי המתופף, היה בלתי משכנע. חבל שركדנית גודלה כמו שיינפלד אינה מסוגלת להיות ביקורתית יותר לפני עצמה. אנחנו זוכרים אותה מן הרוגים הגדולים שלה, ונחוץ לדעת מתי להפסיק.

מלמעלה:

"בָּת" מָאת רָנָה שִׁינְפֶּלֶד, צִלּוּם: גָּדי דָגוֹן
"Bat" by Rina Schenfeld, photography: Gadi Dagon

"צִיּוֹן" מָאת בָּרָק מְרָשָׁל, צִלּוּם: גָּדי דָגוֹן
"Zion" by Barak Marshal, photography: Gadi Dagon

"אוֹיסְטָר" מָאת עַנְבָּל פִּינְטוּ, צִלּוּם: גָּדי דָגוֹן
"Oyster" by Inbal Pinto, photography: Gadi Dagon